

1787 ^{23/1} 51: 1. beh. af f. t. l. ang. økonomisk udligning mellem hovedstadskommunerne. 1788

[Indenrigs- og boligministeren.]

mode indenrigsministeriet om dispensation fra bestemmelserne om skattevalg. Jeg vil dertil sige, at endnu er sagen ikke forelagt for indenrigsministeriet, og endnu har indenrigsministeriet derfor ikke kunnet gennemarbejde den begrundelse, som Københavns kommune vil give for en henvendelse, men jeg er overbevist om, at indenrigsministeriet har en tydelig hjemmel til at give dispensation. Det er klart, at denne hjemmel i første række er lænket til spørgsmålet om, hvorvidt nye love har påført Københavns kommune nye udgifter, som ikke kan dækkes indenfor den tidligere skatteudskrivning, men det ville være urimeligt og urigtigt — og man har da også fortilfælde for, at man ikke har fulgt den fremgangsmåde —, om man hævdede det synspunkt, at „love“ skulle forstås strengt bogstaveligt, at der altså skulle være tale om udgifter, alene fremkommet med hjemmel i en af rigsdagen vedtagne ny lov. Efter min opfattelse vil f. eks. en påstand om, at Københavns kommunes lønningsudgifter til tjenestemænd og arbejdere er steget tilstrækkeligt meget til at bringe budgettets balance i fare, være en begrundelse, som indenrigsministeren må have lov til at betragte ud fra samme synsvinkel, som hvis denne udgiftsstigning var en følge af en ny lov. Det er ikke muligt for Københavns kommune at føre en anden politik som arbejdsgiver overfor sine tjenestemænd og arbejdere end den, som staten fører. Men det vil der altså blive anledning til at se nærmere på; jeg har nu noteret det ærede medlems advarsel, og det vil gøre, at jeg naturligvis vil se på sagen med særlig stor agtpågivenhed og ængstelse.

Der har gennem næsten alt, hvad der er blevet sagt af de ærede ordførere om denne sag, gået en efterlysning af hovedstadsordningen. Jeg deler det høje tings anskuelse, som er kommet til udtryk gennem partiernes ærede ordførere ved denne lejlighed, at det er nødvendigt, at vi søger at løse hovedstadsproblemet. Jeg skal ikke fremføre nogen undskyldning for, at det ikke allerede er sket i min tid som indenrigsminister; jeg tror, ærede medlemmer vil være enige i, at det kræver nogen overvejelse og nogen fordybelse i problemet, før man

tør fremsætte forslag for rigsdagen om løsning af hovedstadsproblemet. Men jeg kan sige, at sagen er genstand for overvejelse og arbejde i ministeriet.

Jeg deler det ærede medlem hr. Ragers opfattelse, at kravene om indlemmelser har forhalet hele denne sags afgørelse gennem flere år, og jeg kan derfor heller ikke tænke mig, at der, i alt fald med min underskrift, kan komme til at foreligge et forslag for det høje ting, der bygger på indlemmelser i København af nogen af dens omegnskommuner, formentlig ej heller et forslag om indlemmelser med hensyn til omegnskommunerne indbyrdes. Jeg tror heller ikke, det ville være tilrådeligt, om vi satte vore mål med hensyn til hovedstadsordningens endelige udformning altfor højt. Jeg tror, det vil være klogt, om vi stræber efter at opbygge en hovedstadsordning efter meget enkle principper, nemlig samlet omkring løsningen af de problemer, som det er mest påtrængende for hovedstadskommunerne at få løst i fællesskab. Jo videre sigte vi giver vore planer om hovedstadsordningen, des sværere vil det blive for os at få et resultat indenfor en forholdsvis rimelig tid.

Det er så naturligt at pege på, hvor betydningsfuldt det er først at løse byudviklingen og byplanlægningen hovedstadskommunerne imellem. Det er et arbejde, som den høje rigsdag allerede har påbegyndt ved gennemførelsen af lovene om byplanlægning og om byudvikling. Det er også naturligt og en lige så nødvendig forudsætning for, at vi kan komme videre, at få bragt trafikproblemet i nærheden af en løsning, som muliggør, at bysamfundet kan udvikle sig naturligt over de byggemodne arealer fra byens periferi og udefter. Motivet til nedsættelsen af den samfærdselskommission, som det ærede medlem hr. Kjærboel er blevet formand for, har jo dybest set været at få denne side af hovedstadsordningens problemer sat i arbejde, for at den ikke skulle ligge som en hindring for et videre arbejde med en løsning af hovedstadsordningen som helhed. Jeg håber, det vil lykkes os, når vi lader bygge- og boligpolitikken være det mest afgørende, støttet af trafik, byplaner og byudvikling, at skaffe et instrument tilveje, der kan tillade hovedstaden at vokse harmonisk og naturligt, et instrument, som